

Konvencija o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu - Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention)

(„Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - MU broj 08/09)

Generalni sekretar UN – a izdao je obavijest o polaganju instrumenta o ratifikaciji Konvencije Espoo kojom se potvrđuje da je Bosna i Hercegovina 14.12.2009. godine pristupila navedenoj Konvenciji. Za Bosnu i Hercegovinu konvencija je stupila na snagu 14.03.2010. godine

Tekst Konvencije je utvrđen u Espoo-u, Finska, 25. februara 1991 godine. Konvencija Espoo ima prilično opšti karakter i neke nedovoljno jasne formulacije. Ovo je zato što je usvojena da bi se primjenjivala na veliki broj potpisnica. Tekst Espoo konvencije dostupan je na: https://www.unece.org/env/eia/about/eia_text.html

Gdje se mogu naći dodatne informacije: Sekretarijat Konvencije Espoo, Ekonomska Komisija UN za Evropu, Office 407, Palace des Nations, CH – 1211 Geneva 10, CH; <http://www.unece.org/env/pp>

Cilj Konvencije: Cilj Konvencije o izradi prekograničnog uticaja na životnu sredinu jeste da spriječi, smanji i ograniči značajne prekogranične štete uzrokovane predloženom aktivnošću. To treba da se ostvari, između ostalog, i time što će nacionalno zakonodavstvo svih članica definisati procedure za procjenu uticaja na okoliš i omogućiti državama članicama da, strogo kvalifikovano utiču na pripremu aktivnosti, koje mogu da imaju znatan negativan uticaj na okoliš u tim državama, izvan njihove teritorije.

Razlozi za pristupanje Espoo konvenciji:

1/ Pristupanje ovoj Konvenciji je od višestruke važnosti za Bosnu i Hercegovinu, i pruža mogućnost sprječavanja stvaranja zagađenja ili posljedica po životnu sredinu na samom izvoru, odnosno prije izgradnje objekta ili prije poduzimanja aktivnosti u životnoj sredini.

2/ Bosna i Hercegovina na području procjene okolišnih uticaja u prekograničnom kontekstu nema jasno definisane i usaglašene propise, pa su zdravlje ljudi i okolina izloženi rizicima čija je veličina nepoznata. Cilj regulacije na ovom području bio bi da se rizici svedu na najmanju moguću mjeru i da se naši propisi što više približe propisima EU.

3/ Pristupanje Espoo konvenciji predstavlja važan korak u implementaciji *acquis communautaire* EC u oblasti zaštite okoliša (EIA, SEA i Direktive o informisanju javnosti). Prema odredbama Konvencije Espoo a sa ciljem sprječavanja nastanka moguće štete, obavezno je da se izradi procjena EIA prije izdavanja bilo kakvog odobrenja da se sa nekom aktivnošću započne.

4/ Ratifikacija i implementacija Espoo konvencije spada u kratkoročne prioritete Evropskog partnerstva.

5/ Bosna i Hercegovina je potpisala Protokol o strateškoj procjeni uticaja na okolinu Espoo konvencije, na Petoj Panevropskoj ministarskoj konferenciji „ Okolina za Evropu“, Kijev, Ukrajina, 21.-23. 05. 2003 godine.

Obaveze članica i mehanizmi sprovođenja Konvencije:

Prema odredbama Konvencije svaka članica je obavezna da preduzme pravne, administrativne i druge mjere radi uspostavljanja procedura za izradu procjene EIA i za omogućavanje učešća

javnosti. Članice su takođe obavezne da preduzmu odgovarajuće mjere za sprječavanje, smanjenje i kontrolu svakog značajnog prekograničnog uticaja neke predložene aktivnosti.

Glavne obaveze članica Konvencije Espoo su:

- Da izrađuju procjene EIA na propisan način prije donošenja odluke o odobrenju određene aktivnosti, trenutno postoji 17 sektora aktivnosti (iz sektora industrije, poljoprivrede, izgradnje infrastrukture itd);
- Da obavjeste članicu (ili članice) o mogućnosti da neka predložena aktivnost negativno utiče na njenu (njihovu) životnu sredinu;
- Da izrade EIA dokumentacije – definiran je minimum dokumenata za izradu dokumentacije;
- Da omogućе javnosti, u oblastima za koje postoji vjerovatnoća, da će biti pod utjecajem, da učestvuju u procesu procjene EIA, to se odnosi na učešće javnosti kako u zemlji porjekla tako i u zemlji u kojoj se osjećaju posljedice aktivnosti;
- Da razmjenjuju informacije o svakom prekograničnom EIA procesu i da konsultuju o mogućnosti prekograničnog utjecaja;
- Da pri donošenju svake odluke o konačnom odobrenju predložene aktivnosti uzmu u obzir rezultate koje je dala procjena EIA;
- Da tokom cijelog procesa EIA održavaju konsultacije i po mogućnosti obave analizu uticaja nakon realizacije projekta; analiza nakon realizacije projekta zapravo predstavlja oblik nadzora aktivnosti poslije njenog iniciranja i oblik utvrđivanja svakog mogućeg prekograničnog negativnog uticaja; ukoliko se utvrdi da postoje bilo kakvi uticaji, dotična članica će se konsultovati o mjerama potrebnim za njihovo uklanjanje;
- Da uspostave ili unaprijede programe specijalnih istraživanja u oblasti EIA.

Glavna ostvarenja i izazovi Konvencije: Espoo konvencija stvorila je i uvela okvir zajedničkog pristupa dotičnim potpisnicama pri sprovođenju procesa EIA na nacionalnom i prekograničnom nivou.

Focal point za BiH: Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske; Trg Republike Srpske br.1, 78 000 Banja Luka; broj telefona: 051 339 592/ fax: 051 339 653; e-mail adresa institucije: kabinetministra@mgr.vladars.net, kontakt osoba: gospođa Srebrenka Golić.